

سازمان مدیریت صنعتی

قانون تأسیس و اساسنامه
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
در نظم حقوقی کنونی

با دیباچه

رئیس هیأت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

ساعد شهنسوار

محمد کاظم مهتاب پور

انتشارات سازمان مدیریت صنعتی

۱۳۹۶

سرشناسه	: شهسوار، ساعد، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور	: قانون تاسیس و اساسنامه سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران در نظم حقوقی کنونی / با دیباچه منصور معظمی: تألیف ساعد شهسوار، محمد کاظم مهتاب‌پور.
مشخصات نشر	: تهران : سازمان مدیریت صنعتی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۴۲۰ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۵-۱۲۳-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران
موضوع	: Renovation Organization of Iran & Industrial Development
موضوع	: سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران -- قوانین و رویه‌ها
موضوع	: Industrial Development & Renovation Organization of Iran -- Rules and Practice
موضوع	: سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران -- اساسنامه‌ها
موضوع	: Industrial Development & Renovation Organization of Iran -- Constitution
شماره افزوده	: مهتاب‌پور، محمد کاظم، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده	: معظمی، منصور، ۱۳۳۵ -
شناسه افزوده	: سازمان مدیریت صنعتی
شناسه افزوده	: Industrial Management Institute
رده بندی کنگره	: ۱۳۳۰ ش ۹۹/۲۳۵۶ HD
رده بندی دیویی	: ۶۴۴.۰۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۰۷۵۰

ازماتینا و ایت صنعتی

- قانون تأسیس و اساسنامه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در نظم حقوقی کنونی
■ ساعد شهبسوار - محمد کاظم مهتاب پور
■ ناشر: سازمان مدیریت صنعتی
■ چاپ اول: ۱۳۹۶
■ شمارگان: ۳۰۰ نسخه
■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۷۵-۱۲۳-۲ / ISBN: 978-600-275-123-2

فروشگاه شماره ۱: خیابان ولی عصر، نبش خیابان جام جم، ساختمان آموزش سازمان مدیریت

تلف: ۲۲۰۴۰۴۴۰

فروشگاه شماره ۲: خیابان شیخ بهایی جنوبی، شهرک والفجر، خیابان نهم

مرکز مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی سازمان مدیریت صنعتی

تلف: ۸۶۰۴۲۸۰

۳۹۰۰۰ تومان

فهرست اجمالی

۸	 علایم اختصاری
۹	 دیباچه
۱۱	 مقدمه
۱۳	 فصل اول - نخست - قانون تأسیس سازمان گسترش و توسعه صنایع ایران
۱۳	 بحث نخست - قانون تأسیس و سیر تاریخی آن
۱۳	 قانون تأسیس کنونی
۱۸	 قانون تأسیس به زبان انگلیسی
۲۱	 مبحث دوم - شرح مواد قانون تأسیس
۲۱	 ماده (۱) قانون تأسیس
۳۳	 ماده (۲) قانون تأسیس
۶۶	 ماده (۳) قانون تأسیس
۷۲	 ماده (۴) قانون تأسیس
۷۸	 ماده (۵) قانون تأسیس
۱۲۸	 ماده (۶) قانون تأسیس
۱۳۸	 ماده (۷) قانون تأسیس
۱۴۸	 ماده (۸) قانون تأسیس
۱۶۳	 مبحث سوم - پیشنهاد اصلاحی قانون تأسیس
۱۶۳	 اهداف و مأموریت‌های سازمان
۱۶۳	 قوانین و مقررات حاکم بر سازمان
۱۶۴	 سرمایه سازمان
۱۶۴	 ارکان سازمان
۱۶۵	 اختیارات سازمان

تکالیف دولت در قبال انتقال واحدهای صنعتی	۱۶۶
مشارکت و سرمایه‌گذاری خارجی	۱۶۷
نحوه مصرف وجوه حاصل از سود سهام	۱۶۸
فصل دوم- اساسنامه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	۱۶۹
مبحث نخست- اساسنامه و سیر تاریخی آن	۱۶۹
متن اساسنامه کنونی	۱۶۹
اساسنامه به زبان انگلیسی	۱۷۶
مبحث دوم- شرح مواد اساسنامه	۱۸۲
ماده (۱) اساسنامه	۱۸۲
ماده (۲) اساسنامه	۱۹۵
ماده (۳) اساسنامه	۲۱۱
ماده (۴) اساسنامه	۲۱۷
ماده (۵) اساسنامه	۲۲۷
ماده (۶) اساسنامه	۲۳۹
ماده (۷) اساسنامه	۲۴۵
ماده (۸) اساسنامه	۲۴۹
ماده (۹) اساسنامه	۲۵۸
ماده (۱۰) اساسنامه	۳۲۹
ماده (۱۱) اساسنامه	۳۳۳
ماده (۱۲) اساسنامه	۳۳۸
ماده (۱۳) اساسنامه	۳۴۵
ماده (۱۴) اساسنامه	۳۶۳
ماده (۱۵) اساسنامه	۳۶۵

۳۷۳	 ماده (۱۶) اساسنامه
۳۷۵	 ماده (۱۷) اساسنامه
۳۷۵	 ماده (۱۸) اساسنامه
۳۸۱	 ماده (۱۹) اساسنامه
۳۸۵	 ماده (۲۰) اساسنامه
۳۹۰	 مبحث سوم - پیشنهاد اصلاحی اساسنامه
۳۹۰	 فصل نخست - کلیات
۳۹۰	 فصل دوم - ارکان سازمان
۳۹۱	 فصل سوم - مجرم عمومی عادی
۳۹۲	 فصل چهارم - بیات مل
۳۹۶	 فصل پنجم - رئیس هیات عامل
۳۹۷	 فصل ششم - حسابرس (اررس)
۳۹۸	 فصل هفتم - سایر مقررات
۴۰۰	 فهرست تفصیلی مطالب
۴۱۵	 منابع و مأخذ
۴۱۵	 کتب
۴۱۶	 مقالات
۴۱۸	 منابع لاتین و سایت‌ها

دیباچه

در نتیجه تلاش دست‌اندرکاران در دهه چهل به منظور توسعه صنایع کشور و در عین حال بالا رفتن کیفیت آن‌ها سازمانی به نام «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» به وجود آمد تا هم‌زمان با تشویق و توسعه ابتکارات فردی در امر سرمایه‌گذاری در صنایع دولت نیز اقدامات وسیعی در جهت تقویت صنایع موجود و ایجاد صنایع بزرگ خصوصاً صنایع سنگین به عمل آورد.

اختیارات و آزادی عمل لازمی که به موجب قانون تأسیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به این سازمان و شرکت‌های تابعه آن داده شد تلاش بر آن بود تا نظم نوین در تأسیس و اداره صنایع بزرگ دولتی با تشریک مساعی صاحبان صنایع خصوصی به وجود آید و عامه مردم بیش از پیش در سرمایه‌گذاری و شرکت در اداره صنایع کشور علاقه‌مند گردند تا منافعی که از تأسیس این قبیل واحدهای صنعتی حاصل می‌شود بین عده زیادی مردم که صاحبان پس‌اندازها و سرمایه‌های کوچک هستند تقسیم شود.

از سوی دیگر سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران مکلف شد تا اقدامات وسیع و همه‌جانبه‌ای را به منظور رفع یکی از مشکلات سازمان کار صنایع موجود یعنی ضعف مدیریت به عمل آورد و کادر مدیریت تخصصی و تربیت‌های را برای اداره صنایع کشور اعم از دولتی و خصوصی تربیت و آماده و تحقیقات صنعتی را تشویق نماید.

بعد از انقلاب گذر از سال‌های مقاومت و ایستادگی و با استیلا بر دستگاه‌ها گذشتن دوران سازندگی، به منظور تحقق سیاست‌های کلی نظام در امر تحول اقتصادی و میل به سمت اقتصاد خصوصی در دهه هشتاد با تصویب قانون اجرای سیاست کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و قانون مدیریت خدمات کشوری، سازمان‌های توسعه‌ای از یک سو با موانع محیطی در امر فعالیت و سرمایه‌گذاری و از سوی دیگر در خصوص نحوه اداره این سازمان‌ها مواجه شدند و رفته رفته امتیازاتی که در خصوص معافیت از قوانین و مقررات عمومی در زمان تأسیس برای این سازمان‌ها در نظر گرفته شده بود محدود گردید.

با وجود این با گذشت یک دهه از تغییر رویکرد قانون گذار، عملکرد سازمان های توسعه ای در تعالی صنایع کشور تضعیف و نقش این سازمان ها در اقتصاد کم رنگ شد که منجر به اصلاح رویکرد متخذه در دهه نود شد، به نحوی که قانون گذار با الحاق تبصره (۷) به بند «الف» ذیل ماده (۳) قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، دامنه فعالیت سازمان های توسعه ای را افزایش داد و با تصویب ماده (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، تبعیت از قانون تأسیس و اساسنامه این سازمان ها بار دیگر معافیت از قوانین و مقررات عمومی در چارچوب قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی برای این سازمان ها برقرار شد. اگرچه روز قانون تأسیس و اساسنامه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران به عنوان یک سازمان توسعه ای پیرامون کارکردهای خود را از دست نداده است، مجموعه حاضر می تواند با ادغام این دو قانون ریشه دار در نظام اقتصادی کشور گردد و خلاءهای احتمالی آن را که در زمان ایجاد شده است شناسایی و با استفاده از فرصت های قانونی مربوط به اصلاح قوانین، منتهی به روز آمدن آن گردد. در پایان جا دارد از رویکرد علمی بسبب آرای ساعد شهباز به موضوعات جاری و مبتنی به سازمان و اقدام ارزشمندشان که برای نخستین بار در حوزه حقوق شرکت های دولتی با رویکرد نظم حقوقی کنونی به قانون تأسیس و اساسنامه سازمان پرداخته است قدردانی نمایم و امیدوارم این اثر مقدمه ای بر پژوهش های ژرف حقوقی در این حوزه از حقوق شرکت ها که در مرز حقوق عمومی و حقوق خصوصی گسترانیده شده است، گردد.

منتهی به خطمی

تأیستان ۱۳۹۶

مقدمه

براساس ماده (۲) قانون تأسیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، «این سازمان و کلیه شرکت‌های وابسته منحصرأ تابع این قانون و مقررات اساسنامه خود بوده و در مواردی که در این قانون و اساسنامه سازمان پیش‌بینی نشده باشد، سازمان تابع مقررات قانون تجارت بوده و بر طبق اصول بازرگانی اداره می‌شود» با وجود این تبصره (۳) بیل ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ مقرر می‌دارد: «احکام شرکت‌های دولتی که در این قانون ذکر شده بر کلیه شرکت‌هایی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است نیز اعمال خواهد شد». بنابراین از زمان تصویب قانون مدیریت خدمات کشوری، عملاً اداره سازمان براساس قانون تأسیس و اساسنامه مندرجه رعایت موازین قانون مذکور شد.

با تصریح قانونگذار در ماده (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ به این موضوع که «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران... با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی براساس قانون تأسیس و اساسنامه خود اداره گردیده و از شمول قوانین مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی کشور به‌عنوان مواردی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، مستثنی می‌باشند. تسری قوانین به این سازمانها مستلزم ذکر نام است» بر حکومت قانون تأسیس و اساسنامه بر سازمان با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی تأکید شد و به صراحت از دایره شمول قانون مدیریت خدمات کشوری و قانون محاسبات عمومی کشور خارج گردید.

از سوی دیگر براساس ماده (۱۵۲) قانون برنامه پنجم توسعه کشور که بدو رجب قانون اصلاح ماده (۲۳۵) قانون یادشده مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ مهلت اجرای آن تا پایان سال ۱۳۹۵ تمدید شده است، «به دولت اجازه داده می‌شود در جهت تقویت سازمان‌های توسعه‌ای از طریق اعمال اصلاحات لازم در اساسنامه و مقررات ناظر بر آنها و حذف موانع سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی با رویکرد تحرک، کارایی، خوداتکائی و

۱۲ □ قانون تأسیس و اساسنامه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در نظم حقوقی کنونی

خطرپذیری (ریسک) براساس مصوبات هیأت وزیران و با رعایت قانون نحوه اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی اقدام قانونی به عمل آورد.
بنابراین تشریح قانون تأسیس سازمان در پرتو قوانین و مقررات موضوعه، افزون بر هموار نمودن مسیر فعالیت سازمان، می‌تواند راهگشای بررسی اصلاحات ضروری به منظور تقویت و رفع موانع سرمایه‌گذاری سازمان باشد.

ساعد شهسوار

تابستان ۱۳۹۶

www.ketab.ir